

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра журналістики та філології

**ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ НА
АКТУАЛЬНУ ТЕМУ: АВТОРСЬКА ДОБІРКА**
**WRITING JOURNALISTIC MATERIALS ON A TOPICAL ISSUE: THE AUTHOR'S
COLLECTION**

Кваліфікаційна робота рівня «бакалавр»
спеціальності 061 Журналістика
освітньої програми 06 Журналістика
студентки IV курсу факультету ІФСК
дистанційної форми навчання,
групи ЖТдн-81с

Лобкіної Валерії Андріївни

Науковий керівник -
Стоян Раїса Сергіївна,
ст. викладач кафедри журналістики та філології

Суми 2022

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА. ВСТУП	3
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЕРЕЛ.....	5
II. АВТОРСЬКІ МАТЕРІАЛИ.....	6
2.1. «Нас позбавили вибору, нас позбавили дому»	6
2.2. «Не куля вб'є, а серце стане».....	13
2.3. «Серце тужить за рідною Україною»	20
ВИСНОВОК.....	25

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

Як працювати журналістам в умовах воєнного конфлікту, як висвітлювати вкрай вразливі теми? Як необхідно доносити цільовій аудиторії правду про російсько-українську війну, жодним чином не спотворюючи факти (фактаж), не наражаючи на небезпеку українських військових та не допомагаючи ворогу. А, головне, вгамовуючи власні емоції. Серед медійників розгорнулась дискусія з приводу того, чи варто називати ворога: «орками», «нацистами», «агресором», «ватником» тощо. На думку Андрія Куликова, – радіожурналіста, голови правління Громадського радіо, очільника Комісії з журналістської етики, – слід називати речі своїми іменами. Протидіючи тотальній російській пропаганді, доцільно дотримуватись асиметричності: не відповідати у такий же спосіб та не спростовувати нав'язану полеміку, а натомість доносити, продукувати власні наративи. Важливо повідомляти про перебіг воєнних дій, наводячи переконливі докази, факти того, що повномасштабне воєнне вторгнення в мирну Україну здійснює сусідня країна-агресор Російська Федерація. Не якісь там міфічні «орки», «ватники», «нацисти», а саме росіяни, громадяни Російської Федерації. Подаючи текст професійно, без надмірного емоційного забарвлення, не вводимо читача в оману щодо достовірності та точності подій. Екстремальні умови війни ускладнюють, проте у жодному разі не позбавляють вимог до журналіста дотримуватись новинних стандартів та професійної етики. Які під час війни фактори новинної цінності?

Актуальність теми – в умовах повномасштабного вторгнення РФ в Україну вкрай важливі функції ЗМІ: повідомляти правду про перебіг воєнних дій, про злочини, які коїть ворог на окупованих українських територіях, про чисельність людських втрат, про постійні обстріли мирних населених пунктів, звитягу й героїзм Збройних Сил України, волонтерський рух.

Завдяки медіа світ має дізнатись, про геноцид, який насправді має місце в Україні.

Найкраще про ситуацію в окупації обізнані ті, хто пережив її. Але як спілкуватися з біженцями, переселенцями, постраждалими, людьми, котрі втратили майно, домівки, рідних. Як спілкуватися, аби не наразити інтерв'ююваних на пекельні спомини, аби своєї допитливістю не травмувати, не завдати болю? В авторській добірці матеріалів – низка інтерв'ю з українцями, які емігрували до Польщі. І юристка Олександра з Рубіжного, і сумчанка Марія, і сімейна пара Оля та Микола з Луганська на чужині по суті починають нове життя, хтось з них можливо ще повернеться на батьківщину, а хтось вже й ні. Їм важко бути відвертими навіть тут, за кордоном, де вони в безпеці, де про них дбають волонтери, гостинні поляки. Важко згадувати пережите достоту, у деталях. Журналіст має ставити запитання тактовно й обережно, щоб не спонукати, а лиш ініціювати, дати поштовх до розмови.

Мета, завдання полягало не тільки в тому, аби показати всі жахіття війни очима живих свідків, дізнатись, наскільки таланить нашим переселенцям за кордоном. Важливо було, ще й, до деякої міри, створити портрет українця, на долю якого випали неймовірні нещадні випробування.

Практичне спрямування авторських робіт очевидне. Інтерв'ю з українськими переселенцями, які нині мешкають у Польщі, мають інформативне значення, є спростуванням російської пропаганди про війну. Додають емоційності, викликають співчуття та співпереживання. Додають емоційності, викликають співчуття та співпереживання світлинами, якими ілюструються розповіді очевидців воєнних дій. Інтерв'ю-портрети виготовлені та можуть бути опубліковані в онлайн-виданнях.

Структура роботи складається із пояснювальної записки та вступу, списку використаних джерел, трьох журналістських матеріалів, висновку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЕРЕЛ

1. «Не міфічні орки, а російські окупанти». Журналіст Андрій Куликов — про роботу медіа під час війни та протидію російській пропаганді
<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/interv-yu-z-andriyem-kulikovim-6-chervnya-den-zhurnalista-novini-ukrajini-50245622.html>
2. Галлер М. Репортаж: Навчальний посібник/Пер.з нім. В.Климченко, В.Олійник; За загал.ред. В.Ф. Іванова.—К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011.—348с.
3. Мітчел С. Виробництво новин : телебачення, радіо, Інтернет [пер. з англ. Н. Єгоровець]. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 407 с.
4. Еверетт Д. Навчальний посібник репортера / ДевідЕверетт. – К :ПроМедіа, 2002. – 26 с.

II. АВТОРСЬКІ МАТЕРІАЛИ

2.1. «Нас позбавили вибору, нас позбавили дому»

Ольга та Микола – сімейна пара з Луганська, яка була змушена покинути своє рідне місто через окупацію та знищення житла сусідньою країною-агресором ще у 2014 році. У пошуках кращої долі, емігрували до Польщі, де проживають й натеper. Зустрівшись з подружжям у їхній крамниці в середмісті Познані, довідалася про ще одну сумну, але водночас й оптимістичну історію українських біженців.

- *Як це сталося, що одного разу ви залишили дім та виїхали за межі Донбасу?*

Ми покинули Луганськ 8-го травня 2014 року. Ще тоді ми зібрали необхідні речі, взяли дворічного сина, візочок і поїхали до Києва. Дорогою довелося долати декілька вже російських блокпостів. З огляду на мову, якою розмовляли, одразу було зрозуміло де наші, а де чужі.

Спочатку було психологічно важко. Ти не розумієш, як це можливо? У Києві люди відвідують різні вечірки, ходять на вистави до театру, відпочивають у ресторанах, а водночас на сході – в Луганській та Донецькій областях – точиться кровопролитна реальна війна. Росія вторглася у наш мирний дім та почала знищувати не лише майно, статки, але й цілковито все твоє життя...

- *Чи поверталися до рідного Луганська після початку першого вторгнення Росії в Україну?*

Через рік проживання у Києві ми вирішили спробувати повернутися додому. Пам'ятаю той день наче це було вчора. Усією родиною приїхали до нашої квартири в центрі Луганська. Все було так, я ми й залишили рік тому: вікна зачинені, двері також, чисто та спокійно. Через два дні ми вирушили за місто

перевірити ще й дачу. Наша друга домівка була зруйнована, обкрадена, спотворена різними пропагандистськими знаками та словосполученнями. Тоді ми зрозуміли, що майбутнього тут вже немає і вирішили їхати вже далі, до Польщі.

Світлина з інтернет-видання (<https://khp.org/1512983424>)

- Як вашу родину на той час прийняла Польща?

Чесно кажучи, то була несподіванка для усіх. У польських центрах імміграції вони просто не знали що з нами робити, як нас оформлювати та легалізувати, майже всі працівники сиділи, тримаючи у руках спеціальні видання з польського права та українсько-польські словники.

- Ви за кордоном вже сім років поспіль, чим зараз займаєтесь та з чого, власне, починалася дорога до Європейського союзу?

Після оформлення статусу біженців, розпочали шукати роботу. На всі наші заощадження вийняли квартиру та оплатили перші три місяці дитячого садка для сина. Польської мови, звичайно ж, ми не знали й учили її вже в процесі

проживання тут. Чоловік пішов працювати продавцем на місцевий ринок, а я ще тоді була в декреті. На той час Польща не так допомагала біженцям, хоча і масштаб війни був інший. Після пів року життя за кордоном, дізналися від родичів, що наша затишна квартира вже зайнята якимись російськими військовими, тож повертатися більше нікуди. Відтак було прийнято рішення залишатися в Польщі.

Одного разу мій чоловік познайомився на ринку з полькою, яка володіла крамницями прикрас. Згодом запропонувала відкрити подібну за її підтримкою. Спочатку почали їздити на різні польські ярмарки й продавати товар. В одному з таких міст – Познань – вирішили зупинитися й налагоджувати все спочатку.

Фото з інтернет-видання (<https://tenpoznan.pl/poznan-gielda-staroci-przed-m1-zawieszona/>)

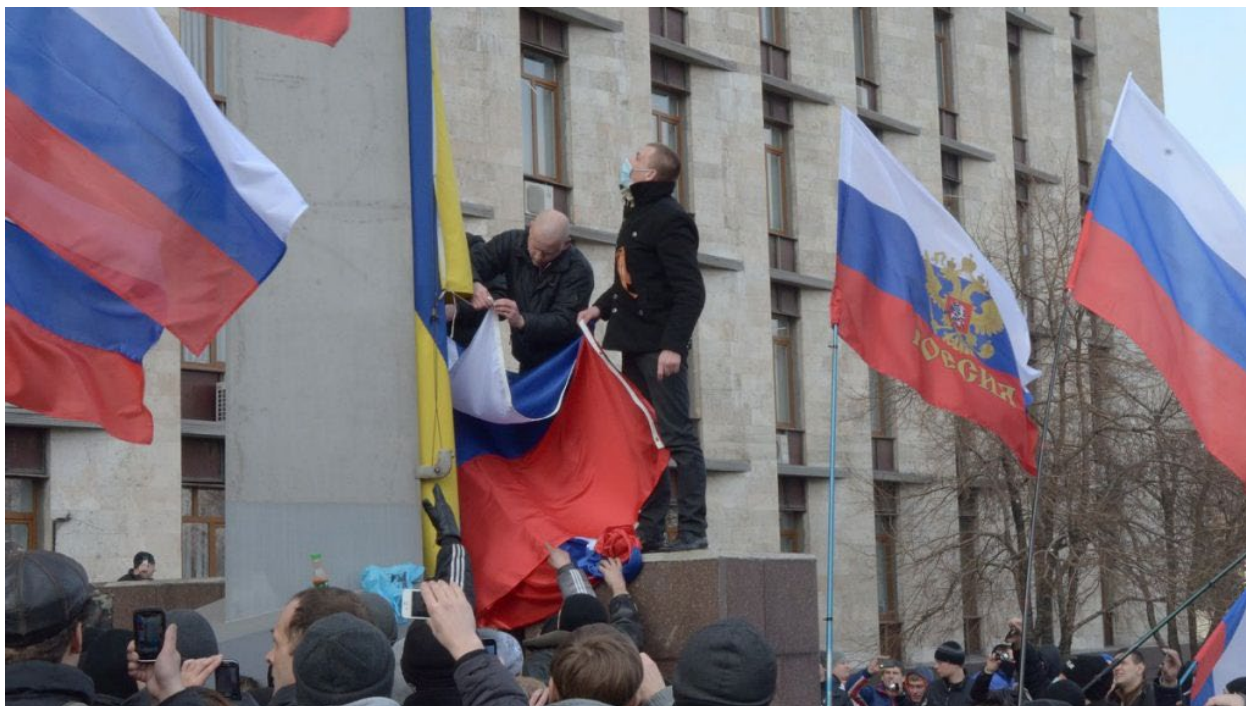
- **Чи залишились у вас родичі в Луганську?**

Так, залишилася моя мама та сестра зі своєю багатодітною родиною.

- *А чи пропонували їм переїхати до Польщі?*

Під час війни у 2014 році вони покинули свій дім та виїхали до Криму. Незабаром, воєнний конфлікт спалахнув і на території Автономної Республіки Крим. Далі найгірше – російська окупація... Родина разом із мамою переїхали до Харкова. У 2018-ому, врешті-решт, повернулися додому, до Луганська. Але розпочався 2022 рік і РФ знову здійснила воєнне вторгнення в Україну, цього разу вже повномасштабне. Коли я запропонувала своїй мамі переїхати до нас у Польщу, вона відповіла, що їй набридло, прикро кожного разу шукати новий дім, а потім знову й знову його лишати.. Немає ані сил, ані терпіння, ані здоров'я...

Світлина з інтернет-видання (<https://qirim.news/novosti-uk/tsogo-dnya-2014-roku-lugansk-i-donetsk-opynylys-v-okupatsiyi-a-harkiv-dyvom-unykyihnoyi-doli/>)

Ще під час першого вторгнення Росії, мене та мою маленьку дитину, чоловіка позбавили домівки. Нам нікуди було повертатись, ми не мали вибору. Щодо мами, вона переконана, що її місце в Україні. Тільки там вона почуває себе вільною, тільки там вона відчуває, що живе, не дивлячись на той жах, що чинить сусідня Росія. Мама, як і кожен українець, добре знає, що перемога неодмінно буде за нами.

Світлина з інтернет-видання (<https://hmarochos.kiev.ua/2022/02/27/uberlini-na-mityng-na-pidtrymku-ukrayiny-vyjshlo-ponad-100-tysyach-lyudej/>)

Інтерв'ю взяла Валерія Лобкіна.

2.2. «Не куля вб'є, а серце стане»

Олександра – випускниця навчально-наукового інституту права СумДУ. У мирний час працювала в Сумах юристом. Сама ж дівчина родом з Донеччини, м. Рубіжне. Через війну змушена була залишити рідну домівку та емігрувати до Фінляндії. Але і попервах, після перетину кордону з Євросоюзом, і на зворотній дорозі додому була Польща. Тож, ми зустрілися з Сашою у Познані.

-Де ти знаходилася на початку війни?

У Рубіжному, Луганська область.

-Як ти зрозуміла що розпочалась війна?

Вранці, о шостій тридцять мені зателефонувала мама і повідомила, що почалась війна, що над нами висвистують кулі та ракети. Тоді мої батьки їхали автівкою на роботу і їх зупинили російські військові, після допиту дозволили продовжити рух. Рідні працюють на фабриці, та за декілька днів перед початком війни їм надіслали повідомлення про те, що фабрика буде переїжджати до іншого міста, і працівники повинні бути готові до цього. Але тоді ніхто не міг подумати що це через те, що війна почнеться. Вже першого ж дня війни – 24 лютого – наше містечко дуже постраждало. Обстріли та спалахи від вибухів... Свистіло, спалахувало та гриміло все, що тільки можна...

-Як ви зрозуміли, що саме РФ – країна, яка вчинила повномасштабне вторгнення на українську територію?

Одразу цього неможливо було збагнути. Ми просто зрозуміли: все, це війна, воєнні дії ні з чим не переплутаєш. Хоч і не в такому масштабі, але трагедія вже мала місце у 2014 році. Тоді в Рубіжному це тривало 2 місяці поспіль,

менш-більш активна фаза. Але це було лиш на околицях міста, а тут обстріли не вщухали повсюди.

-Що саме спонукало і на який день війни ти залишила Україну?

Тяжко таке згадувати...Я, напевно, маю низький поріг страху. Коли просто чуєш той свист над головою, а підлога в кімнаті тремтить реально починаєш вірити в усе, що тільки можливо. Постійні думки, що не куля вб'є, а серце стане від страху. Я не хотіла такої долі, і не можу зрозуміти, що я чи моя родина зробила такого, що нас прийшли вбивати, змушувати страждати, позбавляючи нормального людського життя. Ми жили чудово. Знали, яким буде день наступний. Завше мали гроші на хліб та й не тільки. У нас все було добре, а тепер, фактично, у нас немає нічого...Я не витримала всього цього, тож змушена була виїхати...Здається це сталося напередодні восьмого березня, бо дев'ятого березня снаряд потрапив в електростанцію, через що зникли світло та вода. Останньої бракує і дотепер. Інтернету також не було. Першого квітня не стало ще й газу. Виїжджала я через, так зване, «ЛНР», Старобільськ, бо наше місто вже знаходилося на окупованій території. Вже тоді всюди висіли російські прапори квазіутворення «ЛНР» та прапор «СРСР».

-Батьки твої так само виїхали?

Моя мати не захотіла їхати через обставини, хвору бабцю, яка має проблеми з пересуванням та органами дихання, і мого брата з інвалідністю. На той час покинути місто було просто неможливо через постійні обстріли. Людина, котра там не перебувала, не зрозуміє, що ти просто не можеш подолати якісь два-три кілометри через ті обстріли.

-Чи отримували громадяни якусь гуманітарну допомогу?

У помешкання навпроти будинку, де живе моя тітка, потрапив снаряд і ударною хвилею у них вибило двері. Два тижні знайома нам родина сиділа під замком у квартирі, бо не змогли відкрити шпарину. Звісно, що ніякі служби допомоги не працюють. Бензину також ні у кого немає. В місті багато пожеж, які ніхто не гасив. Мої батьки для себе та для тієї родини ходили до пункту роздачі їжі, який був російським, через те що місто було в окупації, й передавали харчі через балкон... Українська влада, наскільки мені відомо, так само надавала гуманітарну допомогу, але винятково на підконтрольній території. Я розумію, що вони прагнули допомогти людям, які опинилися під прапором країни-агресора, але це було фізично неможливо зробити. Також і через те, що російська сторона не зацікавлена, щоб Україна допомагала, адже це завадило б їй позиціонуватись як країна-рятувальниця. А люди просто не можуть відмовитись від тієї допомоги, бо хочуть їсти й пити, а всі магазини обкрадені та обстріляні, а ті АТБ просто спалені до тла...Звісно від безвиході погоджуються на ту гуманітарну допомогу. Часом харчі були вже поза термінами придатності, а інколи й хороші. Була думка, що не кулею вб'ють, а консервою отруять.

Фото Олександри К.

-Що найбільше вразило, чи злякало під час війни?

Думка про те, що це мій остатній день... Повертаючись до теми з гуманітарною допомогою... Люди стояли в черзі за продуктами харчування, а на їх очах, на відстані сто метрів, в інших людей потрапили уламки від снаряда. На очах багатолюдної черги їх безжалісно вбили. Там рука прилетіла чиясь, там відірвало у когось ногу... І тобі стає зле, підступає нудота та ніби зупиняється подих. Просто робиш вдих і не можеш зробити видиху... У будинку моєї знайомої наразі мешкають російські вояки. А в будинку моєї другої бабусі знаходиться сім'я, члени якої мають контузію з наскрізними влученнями уламків. Вона допомагає пораненим звестись на ноги, оскільки у госпіталі безоплатно лікують лише людей з інвалідністю та військових. За багатоповерхівкою велике поле – нині кладовище для цивільних. Людей просто складали на те поле. Часто вулицями ходив чоловік, який кричав «Чи має хтось лопату?», аби закопати декілька трупів,

котрі вже дуже смерділи на ціле місто... Жертв було дуже багато. Йдеш вуличками свого рідного містечка, а на іншому боці, через дорогу просто лежать трупи...

-До якої країни ти емігрувала та як прийняли на чужині?

Поїхала я до Фінляндії, але через Польщу. У Польщі нас зустріли волонтери й привезли до тимчасового притулку. То був величезний спортзал школи Пшемисля. Там було затишно, душові кабінки, зручні одномісні ліжка з матрацом, теплою ковдрою і кількома подушками. А найголовніше – тепла гостинна атмосфера. Багаторазове харчування. У мене були сльози на очах від побаченого. Від того, як поляки допомагають біженцям.

Дев'ятнадцятирічний польський волонтер гойдав немовлятко біженки на руках, щоб те заснуло. Нам дівчатам дали багато різноманітних засобів особистої гігієни. Кожен з волонтерів підходив і питав як у нас справи. В притулку було багато дітей, які до кінця не розуміли, що ж відбувається і так безжурно гралися. Ці Гарний приязний настрій волонтерів, дітей зробили свою справу: ми заспокоїлись та стали почуватись краще. Так дружелюбно, гостинно приймала українських біженців Польща.

Фото з інтернет-видавництва (<https://ru.euronews.com/2022/04/30/ru-3m-refugees-in-poland>)

Щодо Фінляндії. На мою думку, Польща була більше сконцентрована та організована задля підтримки українців. А Фінляндія, я так розумію, це країна, до якої наші біженці трішечки пізніше почали приїжджати, й там щойно лиш взялися за налагодження таборів тощо. Хоча ж в школах приватна волонтерська ініціатива була добре розвинута. Люди збирали одяг, харчові продукти та засоби особистої гігієни. Я була шокована, адже усі речі були новими та надто якісними. Щодо більш масштабної підтримки від влади, вона з'явилася тільки тоді, коли я вже виїжджала з країни: почала діяти більш-менш організована система допомоги. Слід відзначити також, що в Фінляндії була фінансова підтримка біженців. Треба було оформити захист в поліції та чекати якийсь час. У містечку, де я зупинилася, також були різні види допомог – як для біженців, так і для іншої категорії населення.

-Зараз ти вже повертаєшся в Україну. До якого міста ти їдеш?

Повертаюся я до міста Суми, там буде більш безпечно, я вважаю. Передусім, слід вирішити деякі справи, пов'язані з роботою. Забрати листи, що мені передали через волонтерів мої батьки, бо не маю з ними зв'язку вже місяць. Не знаю, чи буду змушена полишати Батьківщину знову... Але де б ти не був, і як би добре там не було, подолати тугу, зажуру за рідним краєм, домівкою неможливо.

Інтерв'ю взяла Валерія Лобкіна.

2.3. «Серце тужить за рідною Україною»

Марія – студентка Сумського державного університету, жителька міста Суми. У вільний від навчання час Марія додатково вправлялася у стрільбі на полігонах, а також професійно займалася кросфітом. Наразі дівчина разом зі своєю родиною отримала притулок у Словенії. Тож, наша зустріч відбулася недалеко від польсько-словенського кордону у містечку Новий Сонч.

-Де ти перебувала в той четвер, після якого докорінно змінилося життя всієї України?

Лютневого ранку, першого ж дня війни, ми всією родиною перебували вдома. Оскільки підступне повномасштабне вторгнення на наші території країна–агресор, якою є РФ, розпочала о четвертій годині, то я особисто проснулася від телефонного дзвінка. Телефонувала моя тітка, котра мешкає біля Кадетського корпусу ім. І. Г. Харитоненка. Вона була надзвичайно стривожена, бо буквально під вікнами її будинку вже тривав бій – стояла російська військова техніка... Так я дізналась, що війна вже почалася.

Світлина з інтернет-видання (<https://www.unn.com.ua/ru/news/1965304-u-sumakh-pislya-potuzhnikh-obstriliv-rosiyan-gorit-artuchilische-trivayebiy-zmi>)

-Що спало на думку, передовсім, якою була реакція твоєї родини на жахливу новину?

Усі були просто шоковані й ніхто не йняв віри у те, що коїться на вулицях Сум, у нашій країні. Це може виглядати дивно, але першу годину після того, як дізналися про бойові дії, ми сиділи з телефонами та перевіряли інформацію на всіх можливих Інтернет-виданнях, переглядали телевізійні новини, аби знайти якомога більше подробиць про напад Росії на Україну. Понад усе шокувало, вразило те, що країна-побратим, якими ще донедавна були наші сусіди, пішла на свого брата. За дві години поспіль після новини про війну стало чути постріли, вибухи та звуки ворожих винищувачів над нашим приватним сектором. І тоді по-справжньому стало моторошно... Взагалі, надзвичайно важко згадувати перші дні війни... Поступово стали страждати від депресії, апатії та страхів... Все, чим ми жили до цього пекельного дня, – плани, мрії, робота, – одразу втратило сенс. У якийсь момент розумієш, що кожен твій день може стати останнім.

-Що мало вирішальне значення аби наважитись залишити власну домівку, Україну?

Відзначу, що виїзд до іншої країни був спонтанним та несподіваним для нашої родини. Річ в тому, що за тиждень до цього у новинах було попередження про масштабні атаки зі сторони РФ, особливо на Великдень та у День пам'яті та примирення, восьмого травня. Через те, що Суми не тільки поблизу з Росією, але й мають з агресивним сусідом найдовший з усіх областей кордон –560 кілометрів!, звісно, що знаходитись поряд було вкрай небезпечно. Відтак змушені були шукати притулок в Європейському Союзі.

-Якою була ваша дорога до Польщі?

Нам ніхто не допомагав. Їхали всією родиною, замовили автобус Суми – Польща, а точніше, місто Краків, за який платили самостійно. Щодо переїзду, то чимось особливим не запам'ятався. На дорогу витратили 5 діб, бо ж їхали маленькими селами та лісами, щоб не потрапити в халепу, не наразитися на якусь небезпеку. Загалом, все було спокійно. Інколи, десь далеко, нас наздоганяли якісь постріли, поодинокі вибухи. Але, на щастя, доїхали без пригод.

-Як зустріла вас Польща, чи користувалися волонтерською допомогою?

Автобусом із Сум дісталися Кракова –прибули на автостанцію. Передусім, знайшли пункт підтримки й допомоги біженцям, запитали у волонтерів про польські карти мобільного зв'язку. Кожен з нашої сім'ї, навіть бабуся, отримали їх безоплатно. Там же нам запропонували тимчасовий притулок та харчування. Маючи наміри їхати далі у містечко, де нас вже чекали, проте, не розуміючи як краще туди дістатись, погодилися на пропозицію волонтерів. Притулок, у який влаштувалися, розташований у великій музейній залі.

Замість експонатів довколо велика кількість одномісних ліжок, відокремлених одне від одного ширмами. В іншій кімнаті, значно менших розмірів, був невеликий склад із постільною білизною, ковдрами та засобами особистої гігієни. Родина велика, тож речей багато з собою не візьмеш, але волонтери порадили вибрати найнеобхідніші речі, на що, звісно, ми охоче погодилися. По суті це був справжній ангар поблизу музею, де й ночували. Слід відзначити: всі речі були ретельно упорядковані за статтю, віком та сезоном. А ще – чисті, випрасувані, чимало навіть з етикетками. Це дійсно неймовірно – як Польща рятувала, та й досі рятує, українських громадян! Заради нашої країни об'єдналися звичайні люди, поляки та українці, котрі живуть та працюють у Польщі. Після однієї ночівлі, придбавши квитки на автобус, рушили далі, до містечка Новий Сонч, де мешкає наша знайома.

Світлина з інтернет-видання (<https://inpoland.net.pl/novosti/zvernennya-volonteriv-u-polshhi-do-gromadyan-shhodo-gumanitarno%D1%97-polshhi/>)

-Чим ти та твоя родина займаєтесь наразі, чи плануєте повертатися додому?

Найближчим часом – ні, не плануємо повертатись. Маємо стареньку бабусю, яка тяжко переживає далеку дорогу. І я вже знайшла роботу на місцевій

приватній фабриці солодоців. Батьки також у пошуках підробітку. Без знання мови важко, але тут повсюди українці, навіть на радіо з'явилася українська музична хвиля і можна потішити себе слухаючи наші, українські пісні. Також у магазинах, на зупинках, у транспорті, в різних польських мобільних застосунках, всюди, є українська мова. Польща створила дуже гостинні, комфортні умови для наших біженців. Але, попри все, дуже сумуємо, серце тужить за рідною Україною.

Інтерв'ю взяла Валерія Лобкіна.

ВИСНОВОК

У підсумку було вироблено низку авторських матеріалів у жанрі «інтерв'ю», досліджено особливості виду, інструментарій якого, стиль, манера подачі якнайкраще відповідають завданню мас-медіа у висвітленні війни, виявлено переваги у публікаціях на сторінках онлайн-видань, друкованих ЗМІ.

Коли ідеться про правду воєнного вторгнення Російської Федерації, свідчення від першої особи, а саме цього вимагає формат «портретного інтерв'ю», є найоптимальнішим з огляду на мету, єдність змісту та форми.

Під час роботи над бакалаврським проєктом було підготовлено три портретних інтерв'ю з українськими переселенцями у містах Польщі, які були не лише очевидцями геноциду української нації, а й безпосередньо постраждалими від дій російських військ.

1. Портретне інтерв'ю «Нас позбавили вибору, нас позбавили дому» - інтерв'ю з родиною, яка емігрувала з України ще під час першого нападу РФ. Їх історія про те, як можна побудувати життя спочатку, буквально з нуля в чужій країні, не знаючи мови та не маючи нічого, адже війна лишила всього, що мали. Важливим елементом цього інтерв'ю було відтворення хронологічної послідовності вторгнення Росії на Донбас у 2014 році.
2. «Не куля вб'є, а серце стане» – інтерв'ю, у якому докладно описуються жахливі дії, безчинства російських військових на території України. Олександра – героїня цього інтерв'ю – достовірно переповідає про пережите, не стримуючи емоцій, зі сльозами на очах. Під час розмови довелося відійти від заздалегідь підготовлених запитань, сценарного плану з огляду на важкість піднятої теми, трагедію, яку пережила біженка з Донбасу. І тут стала у нагоді саме методика гнучкого слухання.

3. Інтерв'ю – портрет «Серце тужить за рідною Україною». Історія дівчини та її батьків, які через російське вторгнення змушені були залишити рідні Суми, та, перетнувши всю Україну від Сходу до Заходу, зупинитись аж у Польщі. Їхній легковик подолав сотні кілометрів, інколи бездоріжжям, лісами, наражаючись на майже безперервні ракетні обстріли, бомбардування ворожих літаків. Під час спілкування неодноразово доводилося робити паузи, перерви. З розмови про війну час від часу переключатися на менш негативні стресові теми, наприклад, про волонтерську підтримку емігрантів. У такий спосіб можна було зняти напруження, тривожність, вгамувати біль, врешті-решт, хоча б не ускладнити психічне здоров'я героїні інтерв'ю. Бо ж цим людям навіть до нині важко згадувати про те, від чого болить, не гоїться серце.

Отже, усі три авторські інтерв'ю достовірно відображають повномасштабне вторгнення сусідньої Росії, засвідчують воєнні злочини, що творить країна-агресор на території України.

Таким чином, проаналізувавши та підбивши підсумки всіх етапів роботи щодо виготовлення портретних інтерв'ю, – написання сценарного плану, перевірки фактажу, драматургічного вивершення творів, можна дійти висновку: саме цей жанр дає змогу якнайкраще, найпереконливіше, точно та достовірно передати правду життя, створити виразні портрети українських переселенців за кордоном.

